

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інтелектуальна власність» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2023 р.

Розробник: Бояр Андрій Олексійович, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від 10 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

Бояр А. О.

© Бояр А. О., 2026

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: <i>180 / 6</i>		Рік навчання: 4-ий
		Семестр: 8-ий
ІНДЗ: <i>немає</i>		Лекції: 16 год.
		Практичні: 36 год.
		Самостійна робота: 116 год.
		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладача

ППП: Бояр Андрій Олексійович

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри, професор кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: 0662857460, Andrij.Boyar@vnu.edu.ua.

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. У курсі «Інтелектуальна власність» вивчаються: поняття інтелектуальної власності; джерела права інтелектуальної власності; суб'єкти інтелектуальної власності; об'єкти інтелектуальної власності; захист та охорона інтелектуальної власності; авторське право; суміжні права; промислова власність та інші форми інтелектуальної власності.

Предметом вивчення освітнього компонента «Інтелектуальна власність» є суб'єкти та об'єкти інтелектуальної власності, процедура набуття прав на різні об'єкти інтелектуальної власності, способи комерціалізації та захист цих прав.

Пререквізити

ВОК «Інтелектуальна власність» базується:

а) на вивченні таких ОК як фармацевтичне право та законодавство та інтегрується з ОК фармацевтичний менеджмент та маркетинг, організація та економіка фармацевції, фармакоекономіка;

б) закладає основи професійної підготовки майбутнього фахівця та відіграє важливу роль у формуванні підходів до стратегічного мислення, прийняття управлінських рішень у міжнародному правовому та бізнес-середовищі, оцінки охороноздатності результатів фармацевтичної діяльності, планування їх комерціалізації.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета та завдання вивчення ВОК «Інтелектуальна власність». Вивчення даного курсу на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні і світі, практичних умінь та навичок щодо застосування профільного законодавства в сфері охорони прав інтелектуальної власності; поглиблене вивчення відносин щодо створення та обігу об'єктів інтелектуальної власності, тверде опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навиків кваліфікації результатів творчої діяльності та захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільців як в Україні, так і за її межами.

3. Soft skills:

- ідентифікувати об'єкти інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі, реалізовувати права на них;
- набувати прав на об'єкти інтелектуальної власності, усвідомлювати обсяг цих прав;
- реалізовувати (продавати, передавати, експлуатувати) права ІВ, захищати їх у разі потреби.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Сем.	Конс.	Сам. р.	
Тема 1. Поняття та рекогносцировка інтелектуальної власності	13	2	2	1	8	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 2. Еволюція інтелектуальної власності	13	2	2	1	8	
Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності	13	1	2		10	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності	13	1	4	1	7	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 5. Інтелектуальна власність у фармацевтичній галузі	13	1	2	1	9	T(5)+УВ(5) / 2 = 5
Тема 6. Набуття та охорона прав на	13	1	2	1	9	

об'єкти патентного права						
Тема 7. Особливості охорони засобів ідентифікації учасників цивільного обігу (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування)	14	1	2	2	9	$T(5)+UB(5) / 2 = 5$
Тема 8. Набуття та охорона авторських і суміжних прав	14	1	4	2	7	$T(5)+UB(5) / 2 = 5$
Тема 9. Набуття прав на результати фармацевтичної діяльності та діяльності медичних закладів	12	1	2	1	8	$T(5)+UB(5) / 2 = 5$
Тема 10. Об'єкти інтелектуальної власності як предмет економічних трансакцій	12	1	2	1	8	$T(5)+UB(5) / 2 = 5$
Тема 11. Способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності	12	1	2	1	8	
Тема 12. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності	11	1	2		8	
Тема 13. Види правопорушень на об'єкти інтелектуальної власності	11	1	2		8	$T(5)+UB(5) / 2 = 5$
Тема 14. Форми, порядки та способи захисту прав інтелектуальної власності	12	1	2		9	
Контрольна робота	4	-	4			$T(5) + UB(5) / 2 = 5$
Всього годин / Балів	180	16	36	12	116	5 балів / 200 балів

*Форма контролю: Т – тести, УВ – усна відповідь.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	К-сть годин
1	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Поняття та рекогносцировка інтелектуальної власності»	8
2	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Еволюція інтелектуальної власності»	8
3	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Суб'єкти права інтелектуальної власності»	10
4	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Об'єкти права інтелектуальної власності»	7
5	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Інтелектуальна власність у фармацевтичній галузі»	9
6	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Набуття та охорона прав на об'єкти патентного права»	9
7	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Особливості охорони засобів ідентифікації учасників цивільного обігу (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування)»	9
8	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Набуття та охорона авторських і суміжних прав»	7
9	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Набуття прав на	8

	результати фармацевтичної діяльності та діяльності медичних закладів»	
10	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Об'єкти інтелектуальної власності як предмет економічних трансакцій»	8
11	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності»	8
12	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності»	8
13	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Види правопорушень на об'єкти інтелектуальної власності»	8
14	Підготовка до дискусії (семінару) та тесту за темою «Форми, порядки та способи захисту прав інтелектуальної власності»	9
Всього		116

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів,

відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. В якій з країн вперше у світовій судовій практиці були прийняті спроби захисту прав інтелектуальної (промислової) власності?
2. Дайте визначення промислового зразка, торгової марки, раціоналізаторської пропозиції?
3. Дайте перелік основних інституцій системи правової охорони інтелектуальної власності?
4. До компетенцій якої з інституцій входить видача патентів винаходи, корисні моделі?
5. До компетенцій якої з інституцій входить колективне управління правами авторів?
6. З якого моменту виникають авторські (суміжні) права?
7. З якого моменту відраховується термін дії охоронного документу (патенту) на винахід, корисну модель, промисловий зразок?
8. Коли прийнятий Закон України "Про авторське право і суміжні права"?
9. Кому належало згідно радянського законодавства право використовувати об'єкти права інтелектуальної власності?
10. Кому належить авторське право на службовий твір (твір, виконаний у зв'язку з виконанням трудового договору) згідно законодавства України?

11. На які об'єкти права інтелектуальної власності законом не передбачається набуття майнових прав авторів?
12. На які об'єкти права інтелектуальної власності отримання охоронних документів є обов'язковим для набуття прав?
13. На якому етапі життєвого циклу об'єкта права інтелектуальної власності найчастіше з'являється можливість отримувати прибуток?
14. Назвіть основні види ліцензійних платежів. Дайте їх визначення.
15. Назвіть основні законодавчі акти України про інтелектуальну власність.
16. Назвіть основні міжнародні договори в сфері інтелектуальної власності, учасницею яких є Україна.
17. Назвіть основні підходи та методи оцінки вартості прав інтелектуальної власності.
18. Назвіть основні способи комерціалізації прав інтелектуальної власності.
19. Назвіть типи існуючих в Україні охоронних документів. На які об'єкти права інтелектуальної власності вони видаються?
20. Прийняття якого закону вважається початком становлення законодавства України про інтелектуальну власність?
21. Суть і основне призначення міжнародної патентної класифікації (МПК) та системи узгоджених міжнародних цифрових кодів для ідентифікації даних (INID).
22. У правильній послідовності назвіть етапи життєвого циклу об'єкта права інтелектуальної власності.
23. У чому полягає принцип національного режиму охорони авторського права і суміжних прав?
24. У чому полягає принцип охороноздатності об'єкта права інтелектуальної власності?
25. У яких випадках може наступати кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності?
26. У якій країні вперше звернули увагу на важливість немайнових (неекономічних) прав інтелектуальної власності?
27. Хто з авторів має авторське право на твір, створений у співавторстві?
28. Хто може бути сторонами при розгляді суперечок, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності, судами загальної юрисдикції?
29. Хто може бути суб'єктом права інтелектуальної власності в Україні?
30. Хто такий ліцензіар (ліцензіат)?
31. Що розуміють під майновими правами інтелектуальної власності?
32. Що слід розуміти під категорією "економічний (юридичний) термін служби" об'єкта права інтелектуальної власності?
33. Що таке виключна, невиключна та одинична ліцензія?
34. Що таке загальний (спеціальний) порядок захисту прав інтелектуальної власності?
35. Що таке загальновідомі знаки для товарів і послуг?
36. Що таке лізинг, договір комерційної концесії (франчайзинг)?
37. Що традиційно розуміють під категорією "промислова власність"?
38. Яка дата вважається професійним святом винахідників і раціоналізаторів України?
39. Який з перелічених об'єктів промислової власності може мати необмежений строк дії?
40. Який знак можна використовувати для оповіщення про свої авторські (суміжні) права?
41. Який термін дії охоронних документів на різні категорії об'єктів права ІВ?
42. Який термін правової охорони авторських (суміжних) прав в Україні?
43. Яких з об'єктів права інтелектуальної власності безпосередньо стосуються злочинні дії під назвою „промислове шпигунство”?
44. Які з дій вважаються порушенням прав на географічне зазначення?
45. Які категорії об'єктів права інтелектуальної власності виділяються? Перерахуйте об'єкти, що відносяться до кожної з цих категорій.
46. Які об'єкти не є об'єктами авторського права?

47. Які особливості і способи набуття прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торгову марку, об'єкти авторського права і суміжних прав українським громадянином за кордоном.
48. Які переваги дає підприємству внесення прав на об'єкти права інтелектуальної власності до його статутного капіталу?
49. Які права відносяться до категорії невідокремлюваних (відокремлюваних) від індивідуума (підприємства)?
50. Які умови охороноздатності винаходу, корисної моделі, промислового зразку, торгової марки, зазначення походження товару, топографії інтегральної мікросхеми тощо?

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Intellectual Property (IP) Handbook: Providing IP Guidance through the EEN Client Journey. European Union, 2023. URL: <https://surl.li/cwlvhq>
2. WIPO Intellectual Property Handbook. WIPO Publication # 489 (E). Second edition, 2008. URL: <http://surl.li/lawqh>
3. Бояр А. О. Категорійно-правова детермінація плагіату. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2025. 139, 2 (Чер 2025). С. 106–116. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2025\(139\)09](https://doi.org/10.31617/3.2025(139)09)
4. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. та допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 276 с.
5. Господарський кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Даниленко Ю. А., Юрчишин О. Я. Інтелектуальна власність. Практичні аспекти: посібник; під ред. Б. В. Гриньова. Харків: Вид-во «ІСМА», 2023. 377 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/ac752821-acab-49d6-b9ef-dc7d0849ef5d/download>
7. Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності Міністерства економіки України. URL: <http://surl.li/cgrys>
8. ДО “Українське агентство з авторських і суміжних прав”. URL: <http://www.uacr.org>
9. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін.: за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
11. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

12. Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
13. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство: навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за технічними спеціальностями. 5-те видання, перероблене і доповнене. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 248 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/83344046-ce5c-43d2-8e66-df34440b6531/download>
14. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л. М. Попова., А. В. Хромов, І. В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
15. Про авторське право і суміжні права: Закон України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 57, ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
16. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем звучання, матриць: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 17, ст. 121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14#Text>
17. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 32) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
18. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
19. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України /Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 8, ст. 28 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>
20. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 34 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
21. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 21, ст.218 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>
22. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 32, ст.267 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>
23. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). URL: <http://www.ukrpatent.org>
24. Цивільний процесуальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>